

Bruxelles, den 10. marts 2025
(OR. en)

6787/25

COH 15

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Vedr.:	Konklusioner om samhørighed og samhørighedspolitik efter 2027 – <i>Godkendelse</i>

1. Udkastet til formandskabets konklusioner om samhørighed og samhørighedspolitik efter 2027 blev behandlet på møderne i Gruppen vedrørende Strukturforanstaltninger og Regionerne i den Yderste Periferi den 23. januar, 6. og 20. februar samt 7. marts 2025. Drøftelserne med delegationerne på gruppeniveau har ført til udkastet til Rådets konklusioner, jf. bilaget til denne note.
2. De Faste Repræsentanternes Komité anmodes om at henstille til Rådet, at det godkender disse rådskonklusioner, jf. bilaget til denne note.

UDKAST TIL**Rådets konklusioner om samhørighed og samhørighedspolitik efter 2027****RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION**

- 1) MINDER OM, at disse rådskonklusioner ikke foregriber forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme efter 2027;
- 2) MINDER OM sine konklusioner fra november 2022 om samhørighedspolitikken, fra november 2023 om samhørighedspolitikens fremtid, fra juni 2024 om den 9. samhørighedsrapport samt fra november 2024 om samhørighedspolitikens rolle i håndteringen af demografiske udfordringer i EU;
- 3) MINDER OM den strategiske dagsorden 2024-2029, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 27. juni 2024, og som anerkender behovet for at styrke den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed med henblik på fortsat opadgående konvergens, mindske ulighederne, øge vores modstandsdygtighed og konkurrenceevne og stimulere langsigtet vækst i hele Unionen for at fremme en generel harmonisk udvikling i EU;
- 4) MINDER OM det centrale budskab i Budapesterklæringen om den nye aftale om europæisk konkurrenceevne, hvori det hedder, at *"[i] lyset af de nye geopolitiske realiteter og de økonomiske og demografiske udfordringer [...]"* og behovet for at *"sikre EU's suverænitet, sikkerhed, modstandsdygtighed og globale indflydelse"* bør Unionen bestræbe sig på at blive *"konkurrencedygtig, produktiv, innovativ og bæredygtig, idet der tages udgangspunkt i økonomisk, social og territorial samhørighed og sikres konvergens"*;
- 5) GLÆDER SIG OVER, at Europa-Kommissionens formand i sine politiske retningslinjer for den næste Europa-Kommission 2024-2029 anerkender behovet for *"en styrket samhørigheds- og vækstpolitik, der har regionerne i centrum"*, og som *"skal udformes i partnerskab med nationale, regionale og lokale myndigheder"* for at *"tage fat på regionale og sociale forskelle"*;

- 6) ANERKENDER Letta- og Draghirapporterne¹, som ser frem imod de udfordringer, som EU og dets politikker på det indre marked står over for;
- 7) NOTERER SIG Europa-Kommissionens meddelelse "Et konkurrenceevnekompas for EU"², der blev vedtaget den 29. januar 2025;
- 8) ANERKENDER betydningen af at sikre, at Unionens værdier og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder anvendes og respekteres effektivt i praksis, og at Unionens finansielle interesser beskyttes. GENTAGER i denne forbindelse, at der er en klar forbindelse mellem respekten for retsstatsprincippet og chartret på den ene side og EU-finansiering på den anden side, og UNDERSTREGER betydningen af at beskytte Unionens finansielle interesser i betragtning af forordningen om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget;

Økonomisk, social og territorial samhørighed og dens rolle i håndteringen af EU's udfordringer

- 9) MINDER OM, at målet om økonomisk, social og territorial samhørighed som fastsat i traktaterne er kernen i det europæiske projekt, og at EU's politikker og aktioner bør bidrage til at nå dette mål ved at tage hensyn til deres territoriale dimension og koordineringen heraf og med aktiv inddragelse af de nationale, regionale og lokale myndigheder og interessenter, hvor der er relevant. OPFORDRER i den forbindelse Kommissionen TIL regelmæssigt at analysere territoriale forskelle mellem medlemsstater og regioner. UNDERSTREGER samtidig, at det for at nå målene for EU's politikker og aktioner er nødvendigt at indarbejde den territoriale dimension i udformningen og gennemførelsen heraf;

¹ Enrico Letta, *Much more than a market*, april 2024, Mario Draghi, *The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe*, september 2024.

² Dok. 5785/25.

- 10) ER BEKYMRET OVER de asymmetriske territoriale og sociale virkninger af en lang række udfordringer, som EU, dets medlemsstater og regioner står over for, navnlig behovet for at øge konkurrenceevnen, modstandsdygtigheden og sikkerheden, samtidig med at den grønne og den digitale omstilling og de demografiske udfordringer håndteres. PÅPEGER, at hvis der ikke tages hånd om dem, kan de føre til gradvis divergens, økonomisk stagnation eller udviklingsfælder i mange regioner og dermed til øgede økonomiske, sociale og territoriale forskelle i hele EU og bringe det europæiske projekt i fare;
- 11) UNDERSTREGER, at håndteringen af disse udfordringer kræver koordinering og sammenhængende foranstaltninger på EU-plan, som bør udvikles i en tæt dialog mellem Kommissionen, medlemsstaterne og, hvor det er relevant, regionale og lokale myndigheder og interessenter. UNDERSTREGER i denne forbindelse betydningen af at fremme tydelig komplementaritet og synergi mellem EU's politikker og af at undgå overlapninger mellem forskellige instrumenter;
- 12) MENER, at rammerne for det europæiske semester regelmæssigt bør adressere konvergensmålet og, hvor det er relevant, dets territoriale dimension i fuldt partnerskab med medlemsstaterne;

Samhørighedspolitik og konkurrenceevne

- 13) MINDER OM Lettarapporten, hvori det fremhæves, at en effektiv samhørighedspolitik, der gennemføres på en afbalanceret måde i hele EU, er en afgørende forudsætning for et vellykket indre marked;
- 14) ANERKENDER, at der i "Et konkurrenceevnekompas for EU" gives udtryk for, at "*[e]n moderniseret samhørighedspolitik er afgørende for at styrke væksten, mindske ulighederne og styrke konkurrenceevnen i hele det indre marked, samtidig med at regionerne og lokalsamfundene støttes i deres langsigtede udvikling og retfærdige omstilling*", og bemærker navnlig den rolle, som fremme af færdigheder og kvalitetsjob spiller som en horisontal katalysator;

- 15) BEKRÆFTER, at konkurrenceevne og samhørighed er indbyrdes forbundne. Samhørighed kræver konkurrenceevne som en drivkraft for vækst, mens konkurrenceevne uden samhørighed forsømmer det fulde potentiale, som EU har at tilbyde. UNDERSTREGER betydningen af både at styrke EU's konkurrenceevne som helhed og forbedre samhørigheden på tværs af lande og regioner og dermed bidrage til opfyldelsen af EU's strategiske prioriteter og håndtere EU's udfordringer på en gensidigt forstærkende måde;
- 16) MENER, at EU for at styrke Europas konkurrenceevne og modstandsdygtighed er nødt til at mobilisere alle sine vækstmotorer. UNDERSTREGER samhørighedspolitikken rolle med hensyn til at bidrage til konkurrenceevnen ved at udnytte vækstpotentialet på alle territorier, herunder de mindre udviklede regioner, og bygge videre på de stærke sider på lokalt plan. UNDERSTREGER betydningen af strategier for intelligent specialisering, opbygning af samarbejdsnetværk, herunder vidensoverførsel, forskning og innovation, for at hjælpe regionerne med at udvikle konkurrencedygtige kapaciteter, styrke regionale værdikæder og integrere dem i globale værdikæder. Dette vil øge regionernes langsigtede modstandsdygtighed, fremme opadgående konvergens og mindske inter- og intraregionale forskelle og social utilfredshed;

Samhørighedspolitikken grundlag og centrale principper

- 17) MINDER OM, at samhørighedspolitikken, der er af central betydning for det europæiske integrationsprojekt, er EU's langsigtede politik for strukturelle investeringer, som mindsker regionale forskelle i EU og øger den opadgående konvergens og modstandsdygtighed i EU's regioner. UNDERSTREGER, at samhørighedspolitikken fortsat bør bidrage til at nå Den Europæiske Unions strategiske mål og prioriteter, samtidig med at der tages hensyn til nationale og regionale mål;

- 18) BEKRÆFTER, at samhørighedspolitikken fortsat bør være baseret på sine centrale principper såsom delt forvaltning, flerniveaustyring, partnerskabsprincippet og en menneske- og stedbaseret tilgang, der anvendes sideløbende med proportionalitets- og nærhedsprincippet. MINDER OM, at disse centrale principper er afgørende for en passende inddragelse af nationale, regionale og lokale myndigheder og interessenter i programmeringen, gennemførelsen og forvaltningen af samhørighedspolitikken, som bør finde sted så tæt på de europæiske borgere som muligt og til gavn for dem, så gennemførelsen af politikken bliver mere menneskecentreret, bottom-up-baseret og effektiv. FREMHÆVER, at disse principper styrker hele modellen for europæisk integration og samtidig skaber en følelse af fælles ansvar og værdier;
- 19) OPFORDRER Kommissionen til at styrke den territoriale tilgang gennem tiltag, der er tilpasset forskellige områders behov og muligheder. ANERKENDER, at territoriale instrumenter i højere grad kan tage hensyn til eksisterende territoriale strategier i medlemsstaterne. MENER, at funktionelle områder, der bl.a. bygger på forbindelser mellem by og land, kan tjene som en effektiv ramme for gennemførelse af skræddersyede strategier og håndtere udfordringer, der rækker ud over de administrative grænser;
- 20) UNDERSTREGER, at samhørighedspolitikken fortsat bør være åben for alle regioner, navnlig de mindst begunstigede områder, landdistrikter, områder i en industriel overgangsproces og områder, der lider af alvorlige naturbetingede eller demografiske ulemper af permanent art, bl.a. de nordligste meget tyndt befolkede områder samt ømråder, grænseoverskridende områder og bjergområder, jf. artikel 174 i TEUF. UNDERSTREGER, at samhørighedspolitikken fortsat bør spille en central rolle med hensyn til at mindske regionale forskelle i EU og hjælpe mindre udviklede regioner med at indhente de mere udviklede regioner med henblik på en opadgående konvergens i Unionen. ANERKENDER betydningen af at håndtere udfordringerne i forbindelse med den geopolitiske ustabilitet ved EU's ydre grænser med særlig vægt på de medlemsstater og regioner, der er hårdest berørt af Ruslands angrebskrig mod Ukraine, navnlig regioner, der grænser op til Rusland og Belarus, og dem, der grænser op til Ukraine; ANERKENDER udfordringerne for medlemsstaterne og regionerne i forbindelse med migrationspres, herunder pres forårsaget af de igangværende konflikter.

- 21) UNDERSTREGER behovet for at frigøre det fulde potentiale i regionerne i den yderste periferi i EU og deres bidrag til udbredelsen af EU's interesser og værdier uden for EU's grænser. OPFORDRER Kommissionen TIL at gøre fuld brug af de muligheder, der er indeholdt i artikel 349 i TEUF, ved at fremme deres regionale integration og sikre, at passende regler afspejles i samhørighedspolitikken efter 2027, og at der endvidere tages hensyn til deres særlige forhold og begrænsninger i eventuelle andre lovgivningsforslag;
- 22) UNDERSTREGER, at alle dele af det europæiske territoriale samarbejde fremmer stærkere regionale bånd og integration mellem medlemsstaterne og skaber positive forbindelser mellem EU og dets partnerlande. OPFORDRER Kommissionen TIL at undersøge mulige veje til at styrke interregionalt, tværnationalt og grænseoverskridende samarbejde, der kan føre til øget modstandsdygtighed, et mere effektivt fungerende indre marked og en harmonisk udvikling på tværs af grænserne. UNDERSTREGER behovet for at forbedre synergierne mellem almindelige programmer og Interregprogrammer;
- 23) MINDER OM, at samhørighedspolitikken ikke er et krisestyringsinstrument, men anerkender dens evne til at reagere på uforudsete og uventede omstændigheder, der potentielt kan underminere regionernes udviklingskapacitet. OPFORDRER samtidig Kommissionen TIL at tage ved lære af samhørighedspolitikken reaktioner på de seneste kriser med henblik på at strømline de eksisterende nødinstrumenter og sikre større effektivitet heraf;

Styring af samhørighedspolitikken

- 24) UNDERSTREGER, at delt forvaltning fortsat skal være samhørighedspolitikken gennemførelsesmetode;

- 25) MINDER OM betydningen af flerniveaustyring, der muliggør effektive interventioner på de mest hensigtsmæssige territoriale niveauer i hver medlemsstat, samtidig med at følelsen af fælles ansvar styrkes. Sammen med delt forvaltning og dialog med partnere, både i programmerings- og gennemførelsesfasen, fremmer flerniveaustyring opfyldelsen af traktatbaserede politiske mål og styrker medlemsstaterne og de regionale og lokale myndigheder. OPFORDRER i denne henseende Kommissionen TIL at fastholde deres rolle i forvaltningen af samhørighedspolitikken og opfyldelsen af EU's mål på grundlag af deres territoriale potentiale og specifikke udfordringer;
- 26) OPFORDRER Kommissionen TIL at sikre, at samhørighedspolitikken styringsmodel fortsat respekterer den eksisterende kompetencefordeling og det eksisterende koordineringssystem mellem de forskellige styringsniveauer i hver medlemsstat samt de regionale og lokale myndigheders rolle i udformning, programmering, forvaltning, gennemførelse, overvågning og evaluering af politikken;
- 27) UNDERSTREGER, at der er behov for stærke institutioner, god styring og administrativ kapacitet for at sikre en effektiv gennemførelse af politikker, reformer og investeringer, herunder når de står over for nye udfordringer, som hurtigt udvikler sig. OPFORDRER derfor Kommissionen TIL, uden at underminere de eksisterende systemer i medlemsstaterne, at foreslå effektive foranstaltninger til støtte for administrativ og institutionel kapacitetsopbygning på nationalt, regionalt og lokalt plan inden for rammerne af samhørighedspolitikken;

Samhørighedspolitikken effektivitet

- 28) MINDER OM, at samhørighedspolitikken er en langsigtet investeringspolitik, og at samhørighedspolitikken effektivitet kan forbedres ved at fokusere på resultater. ANERKENDER, at samhørighedspolitikken kan muliggøre reformer, der er relevante for samhørighedspolitikken mål, og som er i overensstemmelse med Unionens prioriteter, samtidig med at medlemsstaternes prioriteter respekteres. UNDERSTREGER, at de centrale principper og mål for samhørighedspolitikken bør respekteres, når investeringer og reformer fastlægges;

- 29) OPFORDRER Kommissionen TIL at undersøge mulighederne for en mere resultatbaseret tilgang på grundlag af erfaringerne med finansiering, der ikke er knyttet til omkostninger, og forenkledede omkostningsmuligheder, og erfaringerne med de eksisterende modeller og under behørig hensyntagen til tilgængelige evalueringer og revisioner af de resultatbaserede systemer, herunder dem, der gennemføres af Den Europæiske Revisionsret. PÅPEGER, at hvis der indføres en mere resultatorienteret tilgang, er der behov for en mere fleksibel (herunder i programmeringen) og en mere skræddersyet tilgang, der anerkender specifikke territoriale behov og udfordringer;
- 30) OPFORDRER TIL yderligere forenkling og reduktion af den administrative byrde på alle niveauer og i alle faser af programmering, gennemførelse, overvågning, kontrol og revision, samtidig med at samhørighedspolitikken grundlag og centrale principper bevares, OPFORDRER samtidig Kommissionen TIL at foreslå mere ensartede gennemførelsesregler for fondene under samhørighedspolitikken for at undgå flerdobling af fonde og mindske fragmenteringen af støtten; UNDERSTREGER ligeledes betydningen af forenkling og større sammenhæng mellem EU's statsstøtteregele på tværs af EU-instrumenter, herunder samhørighedspolitikken, og af forenkling af procedurerne for offentlige indkøb, samtidig med at der sikres lige vilkår og fair konkurrence på det indre marked;
- 31) MINDER OM behovet for harmonisering og proportionalitet af kontroller og revisioner samt for udvidet anvendelse af princippet om én enkelt revision, samtidig med at der sikres høje standarder for forebyggelse og bekæmpelse af svig og korruption på alle niveauer;
- 32) OPFORDRER Kommissionen TIL at gøre samhørighedspolitikken mere resultatorienteret, navnlig til at anvende en evidensbaseret tilgang ved udformningen af rammen for den fremtidige politik og TIL yderligere at udvikle og forenkler de veletablerede overvågnings- og evalueringssystemer med henblik på at vurdere, hvordan investeringer og reformer opfylder strategiske mål, styrke værktøjer, der har til formål at undersøge de potentielle og reelle virkninger af politiske indgreb, samt yderligere at integrere territoriale konsekvensanalyser i politikudarbejdelsen og -evalueringen;

* * *

- 33) SER FREM TIL Kommissionens fremlæggelse af resultaterne af politikgennemgangen af fremtidige udvidelsers indvirkning på samhørighedspolitikken;
- 34) AFVENTER modtagelsen af forslag til den næste lovgivningspakke om samhørighedspolitikken så tidligt som muligt i 2025, hvilket skal muliggøre hurtige forhandlinger og en rettidig og gnidningsløs start på dens gennemførelse.
-